

Vergaderjaar 1984–1985

15 612**Wet toezicht schadeverzekeringsbedrijf****Nr. 14****NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG**

Ontvangen 1 april 1985

1. Algemeen

De leden van de V.V.D.-fractie wensten een nadere verklaring van de regering over de verdere afwikkeling van het wetsvoorstel, mede omvattende een overzicht van de daartoe nodige maatregelen opdat de verdere afwikkeling van het wetsvoorstel snel zal verlopen. Dienaangaande bevestigt de eerste ondergetekende dat ter uitvoering van de op 20 december 1983 aanvaarde motie-Van Rey/Van Iersel (Tweede Kamer, vergaderjaar 1983–1984, 18 100, IXB, nr. 23) zijn streven erop gericht blijft de Tweede Kamer in staat te stellen de behandeling van dit wetsvoorstel voor 1 juli 1985 af te ronden. Zoals tijdens de uitgebreide vergadering van de vaste Commissie voor Financiën van 7 december 1983 naar voren is gebracht, zijn hiertoe op de betrokken beleidsafdeling enkele organisatorische maatregelen getroffen. In verband met het nog steeds overladen en naar verwachting in de toekomst verder toenemende wetgevingsprogramma wordt bezien welke verdere aanpassingen met het oog daarop in de personele en organisatorische sfeer nog noodzakelijk zijn. Voorts hebben de ondergetekenden ter bespoediging van de aanpassing van de wetgeving aan de eerste EEG-coördinatierichtlijn levensverzekering besloten deze te laten plaatsvinden door middel van een afzonderlijk voorstel van wet tot wijziging van de Wet toezicht schadeverzekeringsbedrijf.

Daarmee zal tevens voor het schadeverzekeringsbedrijf en het levensverzekeringsbedrijf een geïntegreerde toezichtswet, de Wet toezicht verzekeringsbedrijf, worden bewerkstelligd. Verwezen zij naar de brief van de eerste ondergetekende van 24 januari 1985 (Tweede Kamer, vergaderjaar 1984–1985, 15 612, nr. 13). Het ligt voorts in de bedoeling, mede ter uitvoering van de op 20 december 1983 aanvaarde motie-Kombrink (Tweede Kamer, vergaderjaar 1983–1984, 18 100, IXB, nr. 26), te zijner tijd in het kader van dat wetsontwerp bepalingen voor te stellen, die ertoe strekken de Verzekeringskamer meer bevoegdheden voor preventief toezicht ter beschikking te stellen. Het gaat hierbij om een regeling ter zake van de goedkeuring door de Verzekeringskamer, al dan niet onder het stellen van voorwaarden, van de overdracht van aandelen in een verzekeringsmaatschappij en om de vervanging van het huidige adviesrecht van de Verzekeringskamer door een aanwijzingsrecht. Via deze laatste bevoegdheid wordt de Verzekeringskamer onder meer in staat gesteld om verzekeraars voor te schrijven op onderdelen van hun bedrijfsvoering verbeteringen aan te brengen, al dan niet met gebruikmaking van de diensten van een

externe deskundige. Indien de positie van de verzekeraar daartoe aanleiding geeft kan bovendien een «stille curatele» over de verzekeraar worden gerealiseerd.

Na erop te hebben gewezen dat het wetsvoorstel ook ingrijpt op aspecten waarop de eerste richtlijn schadeverzekering niet ingaat, vroegen de leden van de V.V.D.-fractie zich af of bijvoorbeeld de aanwijzing in de administratie van waarden die dienen tot dekking van de technische voorzieningen en de sterk gewijzigde noodregeling de coördinatie van de in de lid-staten geldende toezichtsregels niet bemoeilijken. Nog daargelaten dat naar het oordeel van de ondergetekenden nationale wetgeving geen beletsel mag vormen voor een verdergaande coördinatie, zal daarvan met betrekking tot deze onderwerpen zeker geen sprake zijn. De regeling, waarbij de activa tot dekking van de technische voorziening bij liquidatie van een verzekeraar een afgescheiden vermogen vormen is namelijk ontleend aan een overeenkomstige regeling die ten grondslag ligt aan het in voorbereiding zijnde voorstel van de Europese Commissie voor een coördinatie-richtlijn inzake de liquidatie van verzekeringsmaatschappijen. Tegen de in de memorie van antwoord uitgesproken verwachting in heeft de Commissie in 1984 haar voorstel terzake nog niet bij de Raad ingediend. Uiteraard zal de Nederlandse wetgeving te zijner tijd aan de definitieve regeling van de richtlijn moeten worden aangepast, zo deze laatste daartoe aanleiding geeft.

2. De concurrentiepositie van het verzekeringsbedrijf

Van de zijde van de P.v.d.A.-fractie is gewezen op de toegenomen concentratie in de verzekeringsbranche en is tegen die achtergrond gevraagd om een nadere onderbouwing van de stelling in de memorie van antwoord dat op de open Nederlandse verzekeringsmarkt een intensieve concurrentie bestaat. Voor de gevraagde onderbouwing dient een aantal voor de mededinging in het verzekeringsbedrijf specifieke kenmerken te worden belicht, omdat het verzekeringsbedrijf in bepaalde opzichten afwijkt van andere economische activiteiten. De intensiteit van de mededinging op de verzekeringsmarkten hangt daar direct mee samen.

Verzekeringen zijn kansovereenkomsten. Door het sluiten van een verzekering wentelt een verzekerde de risico's die hij niet kan of wil dragen af op de verzekeraar. De verzekeraar aanvaardt dat risico tegen ontvangst van een bepaalde prijs (de premie), terwijl het voor hem, afhankelijk van het type verzekering, onzeker kan zijn of een uitkering uit het contract zal voortvloeien, hoe groot deze uitkering zal zijn, en op welk tijdstip de uitkering zal plaatsvinden. De baten gaan in het verzekeringsbedrijf voor de kosten uit; er is als het ware sprake van een omgekeerde productiecycclus.

Verzekeraars kunnen risico's aanvaarden, zolang zij zorgen dat voldaan is aan een aantal technische voorwaarden. De belangrijkste daarvan zijn voldoende risicospreiding (wet van de grote aantallen) en een adequate premiestelling. Omdat de werkelijke kostprijs van een verzekeringsproduct eerst na beëindiging van de verzekering is vast te stellen, kan de tarifiering van verzekeringen alleen plaatsvinden op basis van statistische gegevens, ervaring en daaraan te ontleen subjectieve verwachtingen ten aanzien van de lasten die voor de verzekeraar uit het verzekeringscontract zullen voortvloeien. Deze specifieke omstandigheid levert ogenschijnlijk een ruime dekkingscapaciteit van het verzekeringsbedrijf op. Er zou daarom ook gesproken kunnen worden van een «quasi-onbepaalde capaciteit»: de omvang van de capaciteit van een verzekeraar ligt niet zonder meer vast. Risico's kunnen door een verzekeraar worden geaccepteerd zolang zijn solvabiliteitsmarge dat naar zijn oordeel toelaat. Bij dat oordeel speelt de waardering van de risicograad van de geaccepteerde en te accepteren verzekeringen een rol.

Naarmate meer risico's worden geaccepteerd neemt de solvabiliteitsmarge relatief af. Zolang deze zich boven het wettelijke en verzekeringstechnisch acceptabele niveau bevindt is er in principe ruimte voor uitbreiding van de productie. Door verhoging van het eigen vermogen (zoals volstorten van

het aandelenkapitaal) kan een verzekeraar zijn solvabiliteitsmarge en daarmee zijn capaciteit, en als gevolg daarvan zijn productie, op korte termijn en zonder veel kosten vergroten.

Productieuitbreiding kan echter ook plaatsvinden door een ruimer acceptatiebeleid. Aan de dekkingscapaciteit van een verzekeraar en dus van de verzekeringsmarkt als geheel zijn derhalve geen stringente grenzen gesteld. Verzekeraars zijn daardoor, meer dan in vele andere bedrijfstakken, redelijk snel in staat om hun productie uit te breiden indien dat uit marketing-oogpunt profijtelijk is.

Eveneens specifiek voor het verzekeringsbedrijf is, dat produktinnovatie weinig mogelijkheden biedt tot het verkrijgen van een blijvende concurrentievoorsprong. Nieuwe verzekeringsvormen of onderdelen daarvan zijn immers vrij snel en gemakkelijk door concurrenten over te nemen. Het produkt als zodanig geeft dus weinig aanknopingspunten voor het vestigen van een sterke marktpositie.

Naast de prijs zijn voor een verzekeraar de kwaliteit en de omvang van de dienstverlening een belangrijk instrument voor het verwerven en behouden van een marktaandeel. Het gebruik maken van het juiste distributiekanaal is daarbij van groot belang. De structuur van de afzet van verzekeringen is veelvormig. Er kan gebruik worden gemaakt van een uitgebreid net van verkooppunten in het assurantiebemiddelingsbedrijf, binnen welke bedrijfstak enkele categorieën van verschillend gekwalificeerde en beloonde tussenpersonen opereren, o.a. makelaars in assurantiën. Verzekeraars kunnen voor de verkoop van verzekeringen buiten de zelfstandige tussenpersonen om ook gebruik maken van een eigen loondienstapparaat, van rechtstreekse verkoopmethoden, of van varianten daarvan, terwijl verzekeringen tevens kunnen worden afgesloten via beursgevolmachtigden of zgn. provinciale gevolmachtigde agenten. Voorts kan het werkgebied van een verzekeraar regionaal, landelijk of internationaal zijn gericht. Dit sterk geschakeerde distributiepatroon is in de concurrentie tussen verzekeraars een factor van betekenis. Zowel consumenten als verzekeraars worden erdoor in staat gesteld het verkoopkanaal te zoeken dat het best aansluit bij de eigen preferenties c.q. de eigen marketingstrategie.

Uit de bovenvermelde specifieke omstandigheden voor het verzekeringsbedrijf kan worden geconcludeerd dat in het algemeen op verzekeringsmarkten een intensieve concurrentie plaatsvindt. Deze conclusie is zeker op de Nederlandse verzekeringsmarkt van toepassing.

Allereerst valt op te merken dat ultimo 1983 in ons land 775 schadeverzekeraars en 90 levensverzekeraars werkzaam waren, waaronder in totaal 207 buitenlandse maatschappijen. In tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de in Nederland werkzame binnen- en buitenlandse schade- en levensverzekeraars ultimo 1983.

Tabel 1. In Nederland werkzame binnen- en buitenlandse schade- en levensverzekeraars ultimo 1983

	Binnenlandse	Buitenlandse	Totaal
Schadeverzekeraars: onder toezicht van de Verzekeringskamer	224	139	363
Niet ondertoezicht ¹	356	56	412
	580	195	775
Levensverzekeraars: onder toezicht van de Verzekeringskamer	78	12	90

Bron: Verzekeringskamer.

¹ Ingevolge de bestaande toezichtswetgeving zijn kleine onderlingen en professionele transport- en luchtvaartverzekeraars niet onder toezicht gesteld.

Binnen de groep van onder toezicht staande verzekeraars is, met name bij de schadeverzekeraars, de diversiteit in omvang van de maatschappijen groot. De 17 grootste schadeverzekeringsmaatschappijen (ca. 4% van het totaal), hebben met een marktaandeel van 50% een even groot aandeel als de overige 346 maatschappijen. Voor de levensverzekeringsmarkt geldt dat 5 verzekeraars (ca. 6% van het totaal), een gezamenlijk marktaandeel hebben van ruim 60%, hetgeen betekent dat de overige 85 levensverzekeraars een aandeel bezitten van bijna 40%. In dit verband is door de P.v.d.A.-fractie gevraagd naar de marktaandelen van de vier grootste verzekeringmaatschappijen. Om wille van de vergelijkbaarheid zijn in tabel 2 de gezamenlijke marktaandelen schade- en levensverzekering van de vijf grootste verzekeraars in 1983 weergegeven, gemeten naar bruto premie-inkomen.

Tabel 2. Marktaandelen schade- en levensverzekeringsbedrijf van de grootste verzekeraars in 1983

	%
Nationale-Nederlanden	15,8
Delta Lloyd	7,1
Amev	6,0
AGO ¹	6,0
ENNIA ¹	5,5
	40,4

¹ Op 30 november 1983 zijn AGO en ENNIA gefuseerd tot AEGON.

Bron: Verzekeringskamer, jaarverslagen verzekeraars.

Het niet onbelangrijke aantal buitenlandse verzekeraars, dat blijkt uit tabel 1, houdt verband met de omstandigheid dat buitenlandse verzekeraars zich vanouds vrijelijk in Nederland mogen vestigen, zodat ook daardoor actieve concurrentie wordt gestimuleerd. Afgeschermd is de markt derhalve niet. Dat wordt in tabel 3 geïllustreerd met het aantal toetredingen van buitenlandse verzekeraars op de Nederlandse markt, waarnaar de P.v.d.A.-fractie vroeg. In tabel 4 is daarnaast het marktaandeel in procenten van het bruto premie-inkomen van hier gevestigde buitenlandse verzekeraars vermeld.

Tabel 3. Aantal toetredingen van buitenlandse verzekeraars op de Nederlandse markt

	1983	1982	1981	1980	1979	1978	1977	1976	1975	1974	1973
Schadeverzekeraars	2	2	3	5	5	4	5	3	6	8	8
Levensverzekeraars	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1

Bron: Verzekeringskamer.

Tabel 4. Marktaandelen in procenten van het totale bruto premie-inkomen van buitenlandse verzekeraars op de Nederlandse markt

	1983	1982	1981	1980	1979	1978	1977	1976	1975	1974	1973
Schadeverzekeraars	9,3	9,8	10,2	10,6	11,4	11,3	12,1	12,1	13,1	14,7	14,9
Levensverzekeraars	4,6	5,0	5,0	5,0	4,9	4,8	4,3	3,8	2,9	3,3	3,2

Bron: Verzekeringskamer.

Dit grote aantal binnenlandse en buitenlandse maatschappijen opereert op een markt, die weinig expansiemogelijkheden meer biedt. De marktverzadiging in ons land – qua verzekeringsdichtheid bevindt Nederland zich in de hoogste regionen op de wereldranglijst – dwingt de aanbieders op de binnenlandse markt vanzelfsprekend tot actieve concurrentie; voor een verdere groei van alle maatschappijen is weinig of geen ruimte aanwezig. Daarbij geldt bovendien dat reeds gedurende een aantal jaren de dekkingscapaciteit ruim is. De solvabiliteitsmarge in het gehele schadeverzekeringsbedrijf heeft allengs een grote omvang bereikt. Deze is gestegen van 26% van het bruto premie-inkomen in 1978 naar 40% in 1983.

Met de bovenstaande beschouwingen is beoogd enkele feiten en overwegingen aan te dragen voor de stelling dat op de Nederlandse verzekeringsmarkt voldoende concurrentie bestaat, ook op de afzonderlijke deelmarkten. In het bijzonder kan daarbij nog worden gewezen op de felle concurrentie in de twee belangrijkste schadeverzekeringsbranches: motorrijtuigenverzekering en ziektekostenverzekering. Ook op de levensverzekeringsmarkt staat de concurrentie mede onder invloed van de concurrentie van buitenlandse maatschappijen. Als bijzonderheid voor die markt kan worden gewezen op de sterk concurrerende werking van de winstdelingsregelingen in diverse variëteiten, zowel in het individuele als in het collectieve bedrijf. Het niveau van de winstdeling bedroeg in 1983 f 2247 miljoen, dat is 68% van de winst in het levensverzekeringsbedrijf. Voorts zij verwezen naar de brief van de eerste ondergetekende aan de Tweede Kamer van 25 januari 1984 (vergaderjaar 1983–1984, 18 100, hoofdstuk IXB, nr. 33) over de uitkomsten van een onderzoek van de Verzekeringskamer naar tariefverschillen tussen levensverzekeraars. De conclusie van dat onderzoek was dat niet van een ongunstige concurrentiesituatie kan worden gesproken.

Voorts stelden de leden van de P.v.d.A.-fractie dat afspraken in de tarief- en produktsfeer snel zijn gemaakt. Zij verzochten de bewindslieden om aan te geven of na inwerkingtreding van de onderhavige regeling een voldoende instrumentarium voorhanden is om afspraken te volgen, te beoordelen en zonodig te corrigeren.

Voor zover afspraken als waarvan hier sprake is als mededingingsregelingen zijn aan te merken, is de Wet economische mededinging van toepassing. Dit betekent, dat dergelijke afspraken aan de Minister van Economische Zaken dienen te worden gemeld. Zou na onderzoek blijken, dat deze afspraken geheel of voor een gedeelte in strijd met het algemeen belang zijn of op een met dat belang strijdige wijze worden toegepast, dan kunnen de Minister van Economische Zaken en de minister wie de zaak mede aangaat – i.c. de eerste ondergetekende – de afspraken geheel of gedeeltelijk al dan niet voorwaardelijk onverbindend verklaren. Ook voorziet de Wet economische mededinging in de mogelijkheid bij gebleken strijd met het algemeen belang, of bij gebleken toepassing in strijd met het algemeen belang, gegevens omtrent de afspraken of omtrent de betreffende gedeelten daarvan openbaar te maken.

Denkbaar is ook dat afspraken, ook al zijn zij geen mededingingsregeling in de zin van de Wet economische mededinging, er toe leiden, dat op de markt een economische machtspositie aanwezig is. Blijkt na onderzoek een dergelijke machtspositie met het algemeen belang strijdige gevolgen te hebben, dan kunnen de eerder genoemde ministers – eveneens ingevolge de Wet economische mededinging – bepaalde voorschriften geven omtrent het optreden op de markt. Naar het oordeel van de ondergetekenden zijn er derhalve voldoende instrumenten voorhanden om afspraken te volgen, te beoordelen en zonodig te corrigeren.

De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen wederom naar de argumenten van de regering om de Postbank nieuwe activiteiten in de verzekerings sfeer te onthouden, terwijl voor de andere banken geen belemmeringen zijn gesteld. Hierop kan worden geantwoord dat bedoelde bemiddelingsactiviteiten niet bijdragen tot het bereiken van het doel van de verzelfstandiging

van de PTT-gelddiensten – te weten het scheppen van de voorwaarden voor continuïteit van de instelling met het oog op de voortzetting van de dienstverlening van RPS/PCGD – en daarom gemist kunnen worden. De regering ziet het niet als taak van de Postbank om de concurrentieverhoudingen te bevorderen op de verzekeringsmarkt, waar, zoals hiervoor reeds betoogd, voldoende concurrentie bestaat.

Deze leden hebben tevens gesteld dat de mate waarin de Postbank verzekeringsactiviteiten worden onthouden, materieel toezicht onontbeerlijker maakt. De ondergetekenden delen deze zienswijze niet. Zij zien in de Postbank geen instrument dat een substituut zou vormen voor materieel toezicht, zoals zij dat ook niet zien in de PTT-gelddiensten. De totstandkoming van de Postbank als zodanig kan naar de mening van de ondergetekenden dan ook niet van invloed zijn op de vraag of materieel toezicht meer of minder onontbeerlijk is.

De vraag van de V.V.D.-fractie naar de ontwikkeling van het marktaandeel van het Nederlandse verzekeringsbedrijf in het buitenland, met name de EG, is niet cijfermatig te beantwoorden omdat daarover geen precieze gegevens voorhanden zijn. In de verslagstaten voor het toezicht worden omzetgegevens niet geografisch gesegmenteerd. Overigens is de praktijk dat expansie op buitenlandse markten veelal gebeurt door middel van het vestigen van dochterondernemingen of door overneming van bestaande buitenlandse verzekeraars. De belangrijkste Nederlandse verzekeraars zijn zeer actief op buitenlandse markten. Van de omzet van die verzekeraars wordt een groot tot zeer groot deel behaald in het buitenland. De gebieden waar Nederlandse verzekeraars zich in het bijzonder op richten zijn de Verenigde Staten van Amerika, de EG, Australië, Canada en het Verre Oosten. Ten aanzien van de ontwikkeling van buitenlandse ondernemingen op de Nederlandse verzekeringsmarkt zij verwezen naar hetgeen hiervoor is geantwoord op een soortgelijke vraag van de P.v.d.A.-fractie.

3. Verbindingen met banken (artikel 80 van het wetsvoorstel)

De leden van de P.v.d.A.-fractie informeerden naar het standpunt van de regering inzake een algemene fusiewet.

Dienaangaande kan worden verwezen naar de memorie van toelichting bij het begrotingshoofdstuk XIII (Economische Zaken), waarin is medegegeeld (Tweede Kamer, 18 600, nr. 2, blz. 54/55) dat Staatssecretaris Bolkestein na rijp beraad tot de conclusie is gekomen, dat op dit gebied geen nieuwe wetgeving zal worden voorgesteld. Hierbij heeft hij laten wegen, dat relevante statistische en andere gegevens onvoldoende beschikbaar zijn en dat klachten van derden, die van fusie nadeel zouden hebben ondervonden, zich niet hebben voorgedaan, terwijl evenmin is aangedrongen op regelgeving die aan klachten tegemoet zou kunnen komen. De genomen beslissing past in het streven van de regering terughoudendheid te betrachten met het stellen van nieuwe regels. Nieuwe regelgeving ter controle van fusies leidt onvermijdelijk tot lasten voor het bedrijfsleven en zal ook voor de overheid omvangrijke lasten meebrengen.

De zelfde leden vroegen de regering eveneens de uitzonderingsbepaling van artikel 110 van het wetsvoorstel en artikel 65, tweede lid, van de Wet toezicht kredietwezen betreffende de inwerkingtreding van de toetsing aan andere overwegingen van algemeen belang dan het voorkomen van machtsvorming, nog eens nader te motiveren.

De opschortingsbepaling van artikel 65, tweede lid, van de Wet toezicht kredietwezen is het gevolg van het destijds aanvaarden van een desbetreffend amendement-Van Amelsvoort (Tweede Kamer, 11 068, nr. 24) op het voorstel van Wet toezicht kredietwezen, teneinde met die wet niet vooruit te lopen op de totstandkoming van een algemene fusiewet. Om de zelfde reden is een opschortingsbepaling in dit wetsvoorstel opgenomen. Nu op grond van het hiervoor vermelde regeringsstandpunt een algemene wettelijke regeling inzake materiële fusie-controle niet zal worden voorge-

steld, kan deze toetsing aan «andere overwegingen van algemeen belang» achterwege blijven. In de tweede nota van wijziging wordt daarom voorgesteld deze toetsing in artikel 80, vijfde en zesde lid, onderdelen b, alsmede de opschortingsbepaling in artikel 110, te laten vervallen.

Het regeringsstandpunt ten aanzien van een algemene fusiewet brengt voorts met zich dat de bij de leden van de P.v.d.A.-fractie gerezen vraag of – mede door de toegenomen concentratie – verzekeringsbedrijven niet zo'n macht hebben gekregen dat, net als bij de banken, alle deelnemingen moeten worden getoetst en niet enkel die in kredietinstellingen, ontkennend moet worden beantwoord. Deze vraag is destijds bij het opstellen van artikel 80 ook aan de orde geweest. Toen is besloten van een dergelijke toetsing af te zien om voor de verzekeringsmaatschappijen niet vooruit te lopen op de totstandkoming van een algemene fusiewet. Hieraan lag de overweging ten grondslag dat verzekeringsmaatschappijen, anders dan banken, zich niet bewegen op een markt waar het financiële en monetaire beleid van de overheid voor een belangrijk deel tot gelding komt. Om deze reden waren dan ook reeds in de oude Wet toezicht kredietwezen in tegenstelling tot de Wet op het schadeverzekeringsbedrijf op het punt van controle van concentraties bepaalde zekerheden ingebouwd. Nu inmiddels is besloten af te zien van een algemene fusiewet, zien de ondergetekenden geen reden de beperkte regeling van artikel 80, die betrekking heeft op de verstrengeling tussen kredietinstellingen en verzekeringsondernemingen, uit te breiden tot een algemene fusieregeling voor het verzekeringsbedrijf.

De ondergetekenden hebben ervan kennis genomen dat de leden van de V.V.D.-fractie thans van oordeel zijn dat een effectief structuurbeleid geboden is, zodat zij het voorgestelde artikel 80 nu wel kunnen onderschrijven. Als voorwaarde voor het accepteren van dit artikel hebben deze leden echter gesteld, dat ook voor andere categorieën kapitaalleveranciers als levensverzekeraars, spaar- en pensioenfondsen, soortgelijke maatregelen moeten worden getroffen, voor zover dit niet reeds is gebeurd. Voor levensverzekeraars die – zoals veelvuldig het geval is – met een of meer schadeverzekeraars in een concern zijn opgenomen, is artikel 80 reeds ingevolge het tweede lid indirect van toepassing. Ten aanzien van de overige levensverzekeraars zal artikel 80 van toepassing worden wanneer de toezichtsregels voor het levensverzekeringsbedrijf bij wege van de voorgenomen wijziging van de Wet toezicht schadeverzekeringsbedrijf in deze wet (dan Wet toezicht verzekeringsbedrijf geheten) zullen zijn geïncorporeerd.

De regering ziet geen aanleiding voor pensioen- en spaarfondsen soortgelijke maatregelen te nemen. De overwegingen hiervoor zijn dezelfde als die welke ten grondslag liggen aan het afwijzende regeringsstandpunt ten aanzien van een algemene fusiewet. Van enig gevaar van machtsconcentratie als gevolg van een vermogensrechtelijke verstrengeling van de pensioen- en spaarfondsen met het krediet- en verzekeringswezen is in het verleden immers niet gebleken. In dit verband zij erop gewezen dat de meeste pensioen- en spaarfondsen de rechtsvorm van stichting bezitten, zodat banken en verzekeraars geen deelneming in deze fondsen kunnen verwerven, terwijl zij als gevolg van de wettelijke voorschriften inzake de bestuurssamenstelling van pensioen- en spaarfondsen daarin geen zeggenschap kunnen uitoefenen. Bovendien biedt artikel 25 van de Wet toezicht kredietwezen voldoende mogelijkheden om het uitoefenen van zeggenschap in banken binnen de perken te houden.

4. Aspecten van consumentenbescherming

De regering constateert met genoegen dat de leden van de V.V.D.-fractie kunnen instemmen met het regeringsstandpunt dat ruimte voor zelfregulerende acties van het verzekeringsbedrijf aanwezig dient te zijn. In aansluiting op de door deze leden gemaakte opmerking dat zij veel waarde hechten aan overleg tussen consumentenorganisaties en verzekeraars kan tevens

nog worden vermeld dat regelmatig overleg plaatsvindt tussen de overheid en het georganiseerde verzekeringsbedrijf over consumentenangelegenheden.

5. Technische kennis bestuurders van verzekeringsondernemingen

De leden van de P.v.d.A.-fractie begrepen niet goed hoe de regering na het recente debâcle met de verzekeringsmaatschappij De Wereld en de verwickelingen rond de Tilburgse Hypotheekbank kan stellen, dat eisen op dit gebied niet noodzakelijk zijn. Naar de mening van deze leden is het onvoldoende inzicht in de kwaliteit van de directie en het ontbreken van een adequaat toezicht op directiewisselingen een van de ernstigste manco's van het huidige toezichtsbeleid.

In antwoord op deze opmerkingen zij allereerst herhaald wat in de memorie van antwoord al naar voren is gebracht, nl. dat het stellen van eisen op dit gebied niet noodzakelijk is aangezien noch de regering, noch de Verzekeringskamer klachten hebben bereikt over het niveau van de verzekeringstechnische kennis van bestuurders van verzekeringsondernemingen. De verwijzing naar onder meer de problemen bij levensverzekeringsmaatschappij De Wereld, ter ondersteuning van het betoog van deze leden dat eisen moeten worden gesteld met betrekking tot de vakbekwaamheid van bestuurders, is naar de mening van de regering niet relevant omdat de bij deze onderneming opgetreden problemen niet het gevolg waren van onvoldoende verzekeringstechnische kennis bij de bestuurders. Bij De Wereld zijn de problemen ontstaan door een beleggingsbeleid waarbij ondanks uitdrukkelijke toezeggingen van de zijde van het bestuur, aanbevelingen van de Verzekeringskamer niet werden opgevolgd.

6. Artikelen

Artikelen 5 en 24

De leden van de V.V.D.-fractie konden zich niet vinden in de systematiek achter de artikelen 5 en 24 en bepleitten een verandering van deze artikelen waardoor oorlogsschade en andere vormen van groot molest op gelijke voet worden behandeld. Deze wijziging zou er tevens toe moeten leiden dat het verbod om groot molest te verzekeren zal gelden voor alle verzekeraars waarop de wet van toepassing is, ongeacht of zij de rechtsvorm van onderlinge waarborgmaatschappij dan wel die van naamloze vennootschap bezitten. Deze leden drongen er voorts op aan, dat alsnog een overgangsregeling in het wetsvoorstel wordt opgenomen voor de effectuering van de beoogde afsplitsing van de groot molestportefeuille. Met de wijzigingen die van V.V.D.-zijde worden voorgestaan, zou tegemoet kunnen worden gekomen aan de bezwaren die de «O.O.M» Onderlinge Verzekering Maatschappij U.A. in haar brief aan de vaste commissie van 30 augustus 1984 heeft geuit tegen regeling van de oorlogsschadeverzekering die thans in het wetsvoorstel is opgenomen. Van P.v.d.A.-zijde is om commentaar op deze brief gevraagd.

Een en ander heeft de eerste ondergetekende aanleiding gegeven, de betrokken regeling opnieuw in overweging te nemen en overleg te plegen met de O.O.M. Dit heeft ertoe geleid dat in de artikelen 5, eerste lid, onderdeel f, en 24, tweede lid, zoals deze ingevolge de tweede nota van wijziging komen te luiden, volledig is tegemoetgekomen aan de geuite bezwaren. Tevens wordt voorgesteld in een nieuw artikel 92 een overgangsregeling op te nemen.

De uitzondering, opgenomen in de laatste volzin van het thans voorgestelde tweede lid van artikel 24, wordt gerechtvaardigd door de omstandigheid dat transportverzekeraars op grond van de algemeen gebruikelijke, internationaal aanvaarde molestclausules – afhankelijk van de aard van het molestevenement – zich terstond of op zeer korte termijn kunnen bevrijden

van hun verplichtingen terzake. Hoewel het in de transportverzekering als gevolg van de noodzaak tot herverzekering vrijwel ondenkbaar is dat een individuele verzekeraar op afwijkende clausules molest zal verzekeren, wordt toch aan de Verzekeringskamer de bevoegdheid gegeven zondig tegen ongewenste ontwikkelingen op dit terrein op te treden.

Artikel 6

De leden van de V.V.D.-fractie hebben zich afgevraagd of, als gevolg van de aanpassing van artikel 6 aan de opmerkingen van de commissie-Geelhoed, met artikel 5a alle buitenlandse herverzekeraars onder het toezicht vallen. Dit is niet het geval. Buitenlandse herverzekeraars die bij wege van dienstverlening – en dus niet vanuit een vestiging in Nederland – herverzekeringcontracten met hier te lande gevestigde directe verzekeraars sluiten, vallen evenmin als andere niet in Nederland gevestigde buitenlandse verzekeraars onder het Nederlandse toezicht. De hier te lande gevestigde buitenlandse herverzekeraars zullen, evenals Nederlandse herverzekeraars, ingevolge artikel 5a uitsluitend hun jaarstukken bij de Verzekeringskamer moeten indienen.

Dezelfde leden verwezen naar de opmerking in het voorlopig verslag over de wenselijkheid om in de gehele EEG een zelfde informatieplicht in te voeren als ingevolge artikel 5a aan alle in Nederland gevestigde herverzekeraars zal worden opgelegd. De ondergetekenden merken hieromtrent het volgende op. De informatieplicht, in artikel 5a opgelegd aan de in Nederland gevestigde herverzekeraars, beperkt zich, zoals gezegd, tot de indiening van de jaarstukken bij de Verzekeringskamer. De hier aan het woord zijnde leden erkennen dat deze beperkte informatieplicht de concurrentiepositie van de betrokken herverzekeraars ten opzichte van de niet in Nederland gevestigde herverzekeraars niet zal benadelen. De toezichtsregels waaraan de herverzekeraars in enkele andere lid-staten van de EEG zijn onderworpen zijn evenmin concurrentiebelemmerend. Er bestaan derhalve geen feitelijke belemmeringen voor een herverzekeraar uit een lid-staat om in andere lid-staten zijn werkzaamheden uit te oefenen. Aan een coördinatieplicht tot vergemakkelijking van de toegang tot deze bedrijfsuitoefening bestaat dan ook geen behoefte.

Artikel 28, lid 2

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen zich af of behoefte bestaat aan deze bepaling en, in het bevestigende geval, of artikel 29 niet reeds daarin voorziet.

De ondergetekenden wijzen er op, dat in de twintig jaren die zijn verstreken sedert de ondertoezichtstelling van het schadeverzekeringsbedrijf, de uitoefening van het verzekeringbedrijf in concernverband sterk is toegenomen. Deze ontwikkeling heeft er toe geleid dat bij de Verzekeringskamer de behoefte is ontstaan aan een wettelijk geregelde bevoegdheid, rechtstreeks bij concerngenoten van een onder toezicht staande verzekeraar die informatie in te winnen, die zij voor een verantwoorde uitoefening van haar toezichthoudende taak nodig heeft. Het voorgestelde artikel 29 vormt, evenals artikel 28 van de huidige wet, een noodzakelijk sluitstuk op de informatieplicht. De bevoegdheid die de Verzekeringskamer daarbij wordt gegeven om bepaalde personen op te roepen is een ingrijpender middel dan de in het voorgestelde artikel 28 neergelegde bevoegdheid tot het inwinnen van informatie. Uit de aard van deze bevoegdheid vloeit voort, dat de Verzekeringskamer daarvan eerst gebruik zal maken indien de informatie waaraan zij behoefte heeft, niet of in onvoldoende mate langs de weg van artikel 28 kan worden verkregen. Het lijkt de ondergetekenden daarom, uit procedureel oogpunt bezien, onjuist – ook tegenover de concerngenoten van de betrokken verzekeraar – de Verzekeringskamer er toe te nopen, het uiterste middel van artikel 29 ook toe te passen in de gevallen waarin dat niet strikt noodzakelijk is, aangezien de gewenste inlichtingen reeds langs andere weg kunnen worden verkregen.

In antwoord op de desbetreffende vraag van dezelfde leden kan worden meegedeeld dat onder pools waarin verzekeraars ter egalisering van risico's samenwerken, moeten worden verstaan de vormen van samenwerking waarbij de deelnemende verzekeraars hun zelfstandigheid behouden, maar hun bedrijfspolitiek ten aanzien van een bepaald deel van hun bedrijfsactiviteiten gelijkschakelen en de winsten en verliezen van die activiteiten volgens een afgesproken sleutel verdelen. Als voorbeelden van dergelijke pools kunnen worden genoemd de Nederlandse Pool voor Verzekering van Atoomrisico's, de Stichting Nederlands Onderling Herverzekeringsinstituut voor Ziektekosten, de Verzekeringsgroep Medische Aansprakelijkheidsrisico's, de Pool Zware Brandrisico's Provinciale Maatschappijen en het Milieu-Aansprakelijkheidsverzekering Samenwerkingsverband. Voor de met pools vergelijkbare vormen van samenwerking op verzekeringstechnisch gebied kan worden gewezen op de Stichting Schaderegelingskantoor voor Rechtsbijstandverzekering.

Artikel 29

De leden van de V.V.D.-fractie namen geen genoegen met het antwoord van de regering op hun opmerkingen over dit artikel. Deze leden meenden ten principale dat, waar het gaat om de oordeelsvorming over een verzekeraar, deze het recht op weerwoord toekomt voordat de Verzekeringkamer haar standpunt bepaalt.

Aangezien het horen van de in dit artikel bedoelde personen, evenals de in artikel 28 neergelegde verplichting tot het verstrekken van informatie, slechts een instrument is ter verkrijging van de voor het toezicht van belang zijnde gegevens en inlichtingen, zonder dat van deze bevoegdheid gebruik wordt gemaakt in het kader van een rechtsgeding, blijven de ondergetekenden van oordeel dat er geen noodzaak bestaat om deze bevoegdheid met de waarborgen van een rechtsgeding te omkleden. Indien de Verzekeringkamer op grond van de langs deze weg verkregen informatie een beslissing neemt waarvan de verzekeraar meent dat zij hem ten onrechte in zijn belang treft, kan deze daartegen immers in beroep komen. Uiteraard verkrijgt de verzekeraar tijdens deze procedure de beschikking over alle relevante informatie en kan hij deze informatie, indien daartoe aanleiding bestaat, met alle toegelaten middelen weerleggen. Voorts wijzen de ondergetekenden er op dat de Verzekeringkamer bij de uitoefening van haar toezicht zo min mogelijk moet worden gebonden aan belemmeringen van procedurele aard die tijdrovend en kostbaar zijn. De ondergetekenden zien dan ook geen aanleiding om voor deze administratieve voorfase te voorzien in maatregelen die ertoe kunnen leiden dat aan de slagvaardigheid van het toezicht onnodig afbreuk wordt gedaan.

Artikelen 35 en 79

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen zich af of bij de vereffening van het vermogen van een verzekeraar een forfaitair systeem, zoals door het Verbond van Verzekeraars in Nederland bepleit, niet de optimale oplossing zou bieden. In dit systeem zou het vermogen van de onderneming volgens een vaste verdeelsleutel, b.v. 90 : 10, uiteenvallen in een afgescheiden vermogen, bestemd voor de in artikel 79 bedoelde schade-, leven- en pensioencrediteuren, en in een vrij vermogen, bestemd voor de overige crediteuren. Hoewel dit systeem aantrekkelijk is om zijn eenvoud doordat de in de artikelen 35 en 41 bedoelde administratie van de waarden die dienen tot dekking van de technische voorzieningen achterwege kan blijven, en het bovendien het voordeel biedt dat de overige crediteuren steeds tenminste een deel van het vermogen ontvangen, menen de ondergetekenden toch overeenkomstig het voorstel in het eindbericht van de Commissie vermindering en vereenvoudiging van overheidsregelen (Tweede Kamer, vergaderjaar 1983-1984, 17 931, nr. 9, blz. 132) daarvan te moeten afzien. Blijkens de bij het eindbericht gevoegde rapportage van de door de Commissie ingestelde werkgroep Financiën liggen aan dit voorstel de volgende overwegingen ten grondslag.

De verplichtingen van de verzekeraar tegenover de schadecrediteuren uit hoofde van nog niet afgewikkelde schaden zijn opgenomen in de technische voorzieningen. De omvang van de vereiste technische voorzieningen verschilt sterk naar gelang van de uitgeoefende verzekeringsbranches en de risico's die zich in de portefeuille van de betrokken verzekeraar bevinden. De activa die dienen tot dekking van deze technische voorzieningen verschaffen daarom de schadecrediteuren een betere, want direct aan hun vorderingen gerelateerde waarborg. Voor de Verzekeringskamer vormt de «earmarking» bovendien een belangrijk instrument bij het toezicht op verzekeraars die niet meer beschikken over de vereiste solvabiliteitsmarge. Deze verzekeraars dienen namelijk de aangewezen waarden en de daarin optredende wijzigingen aan de Verzekeringskamer op te geven, zodat zij de ontwikkelingen bij de betrokken verzekeraar op de voet kan volgen.

Met de werkgroep Financiën zijn de ondergetekenden van oordeel dat deze voordelen van de op de verzekeringstechniek toegesneden «earmarking» zwaarder wegen dan het nadeel van de daaraan verbonden administratieve lasten die, zoals reeds in de memorie van antwoord is opgemerkt, gering zijn.

Artikel 50

De leden van de V.V.D.-fractie gaven als hun mening te kennen dat de Verzekeringskamer haar goedkeuring moet hechten aan de overdracht door een verzekeraar van het geheel of een gedeelte van diens verzekeringsportefeuille aan een andere verzekeraar, indien de cessionaris aantoonbaar binnen een bepaalde termijn, redelijkerwijs een solvabele organisatie te hebben gecreëerd.

Indien de cederende verzekeraar na de overdracht voor het overgebleven deel van zijn portefeuille niet meer de vereiste solvabiliteit bezit, zou dat in beginsel de toestemming tot de overdracht dus niet mogen belemmeren. Zoals reeds uiteengezet in de memorie van antwoord heeft de regering tegen dit standpunt zeer grote bezwaren, omdat daardoor afbreuk wordt gedaan aan het belang van de overblijvende verzekerden van de overdragende verzekeraar. Hierdoor zou immers geen recht meer worden gedaan aan het aan de toezichtswetgeving ten grondslag liggende beginsel, dat de belangen van alle verzekerden dienen te worden beschermd. Ter aanvulling op de opmerking in de memorie van antwoord dat bij de besprekingen in Brussel is gebleken dat alle lid-staten van oordeel zijn dat het buiten twijfel staat dat een overdracht van rechten en verplichtingen evenzeer moet worden getoetst aan het criterium dat deze overdracht geen afbreuk mag doen aan de belangen van de overblijvende verzekerden van de cederende verzekeraar, kan nog worden opgemerkt dat inmiddels in het kader van de besprekingen over het ontwerp voor de tweede coördinatierichtlijn schadeverzekering mede wordt overwogen een artikel op te nemen, waardoor artikel 21 van de eerste coördinatierichtlijn schadeverzekering in bovenbedoelde zin wordt verduidelijkt.

Artikel 75

Met de leden van de V.V.D.-fractie zijn de ondergetekenden bij nader inzien van mening dat de kosten van de noodregeling, evenals in de huidige wet, uitsluitend ten laste van de betrokken verzekeraar dienen te komen, en niet door middel van een kostenomslag door de Verzekeringskamer mede ten laste van de overige verzekeraars, die immers met de betreffende noodregeling niets uitstaande hebben. In de tweede nota van wijziging wordt het eerste lid van dit artikel in deze zin bijgesteld.

Artikel 82

Hoewel de leden van de V.V.D.-fractie begrip toonden voor het consumentenbelang om te weten bij welke verzekeraars het risico is ondergebracht en zij de gewijzigde opzet van het artikel een verbetering vonden, spraken

deze leden toch hun twijfel uit over het bestaansrecht van dit artikel. Zij wezen daarbij in het bijzonder op het belang van verzekeraars, dat niet zou zijn gediend met de uit dit artikel voor hen voortvloeiende administratieve belasting. Dit bezwaar delen de ondergetekenden niet. De voorgestelde regeling legt aan de verzekeraars zelf geen enkele verplichting op. Wel worden de gemachtigden van verzekeraars en de assurantietussenpersonen ertoe verplicht de verzekeringnemers in kennis te stellen van de namen en in geval van co-assurantie tevens van de aandelen van de verzekeraars die immers de werkelijke risico-dragers zijn. Voor zover dit thans niet gebeurt zal deze verplichting voor de betrokkenen administratieve lasten met zich brengen. Dit bezwaar weegt echter naar het oordeel van de ondergetekenden niet op tegen het belang van de verzekeringnemers, te weten bij welke verzekeraars hun risico's zijn verzekerd. Het is ook niet zo, dat het belang van de gemachtigden en assurantietussenpersonen niet zorgvuldig in het oog is gehouden. Na diepgaand overleg met de Vereniging Nederlandse Assurantie Beurs en de Vereniging van Assurantiegevolmachtigden ter Beurze van Amsterdam en Rotterdam kunnen beide organisaties, waarin de overgrote meerderheid van de ter beurze werkzame verzekeraars, gevolmachtigden en assurantietussenpersonen zijn vertegenwoordigd, volledig instemmen met de regeling, zoals deze thans in artikel 82 is opgenomen. Gelet op de bereikte overeenstemming met de bij deze regeling direct betrokkenen zien de ondergetekenden geen reden om daarin nog wijzigingen aan te brengen.

Artikel 85

De regering stelt met genoeg vast dat de leden van de V.V.D.-fractie kunnen instemmen met de gewijzigde versie van dit artikel.

Toelichting

Het begrip *'de Gemeenschap'*.

Voorgesteld wordt om daar waar in het wetsvoorstel het grondgebied van de Europese Economische Gemeenschap in zijn geheel wordt bedoeld, niet meer te spreken van «het grondgebied van de Lid-Staten» maar, in navolging van de eerste richtlijn schadeverzekering, van «de Gemeenschap». In verband hiermee is in artikel 1 in het nieuwe onderdeel g dit laatste begrip gedefiniëerd.

Artikel 1

Teneinde de werkzaamheden van een verzekeraar te onderscheiden van die van een gevolmachtigde agent die blijkens de definitie in artikel 1 van de Wet Assurantiebemiddeling eveneens het verzekeringsbedrijf uitoefent doch voor rekening van de verzekeraar, geven de ondergetekenden er de voorkeur aan om de in onderdeel d opgenomen omschrijving van het begrip schadeverzekeringsbedrijf de term «voor eigen risico» te vervangen door «voor eigen rekening».

Artikel 2

Aangezien in een aantal artikelen van het wetsvoorstel reeds een of meer branches met name worden genoemd, achten de ondergetekenden het wetstechnisch juister de branche-indeling in de wet zelf op te nemen in plaats van in een ministeriële regeling. De voorgestelde branche-indeling is die van de bijlage A bij de eerste richtlijn schadeverzekering.

Artikel 4

Ter voorkoming van misverstanden die kunnen voortvloeien uit de laatste zinsnede van het onderhavige artikel, doordat deze alleen wordt betrokken op onderdeel b, is de redactie herzien.

Artikel 5

Zie het antwoord met betrekking tot de artikelen 5 en 24 in de nota naar aanleiding van het eindverslag.

Artikel 5a

In de huidige redactie van het eerste lid, onderdeel b, is de verplichting voor een professionele herverzekeraar tot toezending van zijn jaarstukken aan de Verzekeringskamer geformuleerd als een voorwaarde voor het niet van toepassing zijn van de wet. Niet voldoen aan deze verplichting zou derhalve betekenen dat de wet volledig op de betrokken herverzekeraar van toepassing wordt. Dit zou naar het oordeel van de ondergetekenden te ver gaan. Volstaan kan worden met het opleggen van een zelfstandige verplichting, op de overtreding waarvan een strafsanctie is gesteld.

Artikelen 7 en 8

Aangezien uit de samenhang van de artikelen 7 en 8 volgt dat alleen een vergunning is vereist voor de uitoefening van het directe schadeverzekeringsbedrijf, wordt thans voorgesteld dit al in artikel 7 tot uitdrukking te brengen. Daarmee kan artikel 8 vervallen.

Artikel 9

De voorgestelde wijziging hangt samen met het opnemen van de branche-indeling in artikel 2. De bepalingen van de leden 2 en 3 zijn overgenomen uit de Bijlage C bij de eerste richtlijn schadeverzekering.

Artikel 17

In verband met de definitie van «vertegenwoordiger» in artikel 1, onderdeel f, kan de verwijzing naar artikel 19 vervallen.

Artikel 20

Aangezien hier geen sprake is van een zekerheid die ten behoeve van een schuldeiser ter zake van een verplichting wordt gesteld, is het juist de term «deponeren» te bezigen. Bovendien is overeenkomstig artikel 6a van het koninklijk besluit van 20 februari 1967 (Stb. 112) bepaald dat de deponering moet plaatsvinden bij De Nederlandsche Bank N.V. of een kredietinstelling.

Artikel 22

Deze wijzigingen vloeien voort uit de wijziging van artikel 26 van de eerste richtlijn schadeverzekering, zoals vastgesteld bij artikel 12 van de richtlijn hulpverlening op reis van 10 december 1984 (PbEG L 339 van 27 december 1984). De eis dat de vermogensbestanddelen die het garantiefonds vormen, daaronder begrepen het depot, moeten worden aangehouden in de lid-staat waarvan de toezichthoudende autoriteit ingevolge de voordeelsregeling is belast met het toezicht op de solvabiliteitsmarge past beter in het systeem dat de richtlijn algemeen voorschrijft met betrekking tot de solvabiliteitsmarge van ondernemingen uit derde landen.

Artikel 24

Zie het antwoord met betrekking tot de artikelen 5 en 24 in de nota naar aanleiding van het eindverslag.

Conform de artikelen 23 en 24 van de huidige wet werd aanvankelijk in het wetsvoorstel gesproken van een verslag dat iedere verzekeraar over zijn bedrijf moet opmaken. In dit verslag moesten de openbaar te maken staten worden opgenomen. Aan dit verslag werden verder geen eisen gesteld terwijl met de benaming de indruk werd gewekt als zou het gaan om een jaarverslag in de zin van titel 8 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Bovendien werd in artikel 399 van Boek 2 BW dit verslag gelijkgesteld met de jaarrekening. De ondergetekenden hebben daarom gemeend de artikelen 26 en 27 te moeten herschrijven. Voorts is van de gelegenheid gebruik gemaakt om (in het nieuwe artikel 27) van verzekeraars te verlangen dat zij ook het jaarverslag van hun bestuur inzenden.

Ten opzichte van artikel 27, eerste lid (oud), beoogt de voorgestelde wijziging in artikel 26, eerste lid (nieuw), duidelijk tot uitdrukking te brengen dat alle verzekeraars jaarlijks bij de Verzekeringskamer staten moeten indienen doch dat de Verzekeringskamer de bevoegdheid heeft daarnaast van een individuele verzekeraar te verlangen dat deze tussentijds een of meer staten indient wanneer zij zulks om toezichtsredenen noodzakelijk acht. Door de verwijzing in het tweede lid van artikel 26 (nieuw) naar artikel 393, vijfde lid, van Boek 2 BW behoeft het vierde lid van artikel 27 (oud) niet in dit artikel te worden overgenomen.

De leden 3, 4, 5 en 6 van artikel 26 (nieuw) corresponderen met de leden 3, 5, 6 en 7 van artikel 27 (oud). In artikel 399, eerste lid, tweede volzin, van Boek 2 BW zal worden bepaald dat de openbaar te maken staten gelden als een jaarrekening in de zin van titel 8 van Boek 2 BW indien aan de bij en krachtens die titel gestelde vereisten is voldaan. Verwezen zij naar de voorgestelde wijziging in artikel 101, onder B, onderdeel a. Lid 7 van artikel 26 (nieuw) komt overeen met lid 2 van artikel 26, zoals voorgesteld bij de eerste nota van wijziging. Ingevolge het achtste lid moet de (buitenlandse) jaarrekening van een verzekeraar met zetel buiten Nederland bij de Verzekeringskamer worden ingediend en met de openbare staten ter inzage worden gelegd voor het publiek.

In artikel 27, eerste lid (nieuw) wordt alle verzekeraars de verplichting opgelegd om hun jaarverslag bij de Verzekeringskamer in te dienen zodra dit is openbaar gemaakt of krachtens de op de verzekeraar toepasselijke nationale wet openbaar moet zijn gemaakt. Veelal geschiedt dit ook nu reeds. Van deze verplichting zijn uitgezonderd de verzekeraars die geen schriftelijk jaarverslag openbaar maken omdat zij onderdeel van een concern zijn (zie de voorgestelde wijziging voor artikel 399, zesde lid, van Boek 2 BW, opgenomen in artikel 101, onder B, onderdeel c). Wel moet het jaarverslag van het concern waartoe zij behoren, bij de Verzekeringskamer worden ingediend (zie de laatste volzin van lid 1 van artikel 27). Ook buitenlandse verzekeraars, op wie titel 8 van Boek 2 BW niet van toepassing is behoeven geen jaarverslag bij de Verzekeringskamer in te dienen, indien hun nationale wetgeving de openbaarmaking daarvan niet verplicht stelt en zij evenmin vrijwillig daartoe zijn overgegaan. Ingevolge het tweede lid dient het jaarverslag tot achttien maanden na afloop van het boekjaar op alle kantoren van de betrokken verzekeraar in Nederland ter inzage te liggen en in afschrift ter beschikking te worden gesteld van een ieder die daarom verzoekt.

Artikel 34

Aangezien met de congruentieverplichting wordt beoogd in het belang van een solide bedrijfsvoering valutarisico's te vermijden, dient deze verplichting te gelden voor het gehele bedrijf van de verzekeraar ongeacht of dit in het binnenland dan wel in het buitenland wordt uitgeoefend. De eerste volzin van het derde lid is dienovereenkomstig gewijzigd.

Artikel 36

Duidelijkheidshalve is in het vierde lid toegevoegd dat de Verzekeringskamer tegen de waardering van de vermogensbestanddelen die bij de berekening van de aanwezige solvabiliteitsmarge in aanmerking zijn genomen, bezwaar kan maken.

Artikel 41

Aangezien de artikelen 35 en 41 beide betrekking hebben op de waarden die dienen tot dekking van de technische voorzieningen voor de in Nederland aangegane verplichtingen en dezelfde strekking hebben, kan in artikel 41 worden volstaan met het van toepassing verklaren van artikel 35.

Artikelen 42a, 44 en 45

In het voorgestelde artikel 42a zijn de bepalingen overgenomen van artikel 20, derde en vierde lid, van de Wet op het Levensverzekeringbedrijf, Stb. 1922, 716. Deze bepalingen voorzien in de mogelijkheid het ontslag of bedanken van een vertegenwoordiger in het belang van het toezicht tijdelijk uit te stellen. De wijzigingen van de eerste twee leden van artikel 44 hangen hiermee ten dele samen, terwijl bovendien in deze leden de bepalingen van artikel 45 zijn opgenomen. Artikel 45 kan derhalve vervallen.

Artikel 48

De voorgestelde wijzigingen zijn van redactionele aard.

Artikel 50

In het eerste lid wordt ter wille van de duidelijkheid een onderscheid gemaakt tussen enerzijds de stukken die bij de aanvraag tot portefeuille-overdracht bij de Verzekeringskamer moeten worden ingediend en anderzijds de aanvullende gegevens die de Verzekeringskamer nadien voor de beoordeling van de aanvraag nodig heeft.

Artikel 52

In het derde lid (nieuw) is de grond toegevoegd waarop de buitenlandse toezichthoudende autoriteit haar verzoek dient te baseren. Voor het overige behelzen de voorgestelde wijzigingen redactionele verbeteringen.

Artikel 55

Door de gewijzigde volgorde van de leden heeft het onderhavige artikel een zelfde structuur als artikel 52. Voorts is in het nieuwe tweede lid gepreciseerd dat indien de Verzekeringskamer een verbod of beperking oplegt op verzoek van de met het toezicht op de solvabiliteitsmarge belaste autoriteit van een andere lid-staat zulks uitsluitend de in Nederland aanwezige waarden betreft.

Artikel 62

De leden 1 en 2 zijn samengebracht in het nieuwe eerste lid. Voorts is overeenkomstig de richtlijnen voor de wetgevingstechniek de in het oude derde lid opgenomen fictie dat een beperking of een verbod, opgelegd ingevolge artikel 55, geacht wordt mede te zijn opgelegd ingevolge dit artikel, komen te vervallen. Als gevolg hiervan is het noodzakelijk in het nieuwe derde lid te bepalen dat ook de beperking of het verbod, opgelegd ingevolge artikel 55, bij de intrekking van de vergunning openbaar wordt

gemaakt. Blijkens het nieuwe tweede lid wordt de beperking of het verbod, opgelegd ingevolge dit artikel, niet meer afzonderlijk maar gelijktijdig met het besluit tot intrekking van de vergunning ter kennis van de verzekeraar gebracht. Voor het geval dat het besluit tot intrekking van de vergunning mocht worden vernietigd, bepaalt het vijfde lid dat de beperking of het verbod, opgelegd ingevolge het eerste lid, wordt opgeheven.

Artikel 63

Aangezien de bepaling dat de verzekeraar tijdens de schorsing slechts met medewerking van de Verzekeringskamer zijn werkzaamheden mag uitoefenen ten onrechte een actieve rol van de Verzekeringskamer bij die werkzaamheden suggereert, is het juister te spreken van «met toestemming van».

Artikel 65

De ondergetekenden geven er de voorkeur aan dat, evenals thans het geval is op grond van artikel 33 van de bestaande wet, de rechtbank binnen wier rechtsgebied de verzekeraar is gevestigd de noodregeling uitspreekt. Zulks is ook in overeenstemming met artikel 2 van de Faillissementswet.

Artikel 73

Om twijfel uit te sluiten over de reikwijdte van een bijzondere machtiging die de Verzekeringskamer wordt verleend ingevolge het eerste lid, onderdeel a, wordt voorgesteld in dit onderdeel niet te spreken van wijziging van de voorwaarden van de over te dragen overeenkomsten, maar van wijziging van die overeenkomsten.

De toevoeging aan het derde lid beoogt in het bijzonder de Verzekeringskamer de mogelijkheid te geven, bij overdrachten van beperkte omvang, belanghebbenden ook nog individueel van de overdracht in kennis te stellen.

Artikel 75

Verwezen zij naar het antwoord met betrekking tot dit artikel in de nota naar aanleiding van het eindverslag.

Artikel 79

De voorgestelde wijzigingen zijn uitsluitend van redactionele aard.

Artikel 80

Verwezen zij naar hetgeen in de nota naar aanleiding van het eindverslag, onder paragraaf 3 Verbindingen met banken (artikel 80 van het wetsvoorstel), is gesteld met betrekking tot de toetsing aan «andere overwegingen van algemeen belang».

Artikel 88

Met de wijziging wordt beoogd de strekking van het eerste lid nauwkeuriger te verwoorden.

Artikel 92

Ingevolge het nieuwe tweede lid van artikel 24 zullen onderlinge waarborgmaatschappijen die thans nog krachtens een verklaring van geen bezwaar, afgegeven door de Verzekeringskamer ingevolge artikel 6, eerste

lid, van de Wet op het schadeverzekeringsbedrijf, oorlogsschadeverzekeringen afsluiten, de desbetreffende overeenkomsten (met de overeenkomsten die zij hebben afgesloten tegen andere risico's van groot molest) moeten overdragen aan een op te richten onderlinge waarborgmaatschappij die uitsluitend groot molestrisico's verzekert. De bepalingen van de huidige wet en die van het voorstel van wet verhinderen dat deze overdracht wordt bewerkstelligd met gebruikmaking van de bijzondere regeling waarbij de toestemming van de Verzekeringskamer in de plaats treedt van de toestemming van de individuele verzekerden. Gebleken is evenwel dat de betrokken portefeuilles niet van zodanige omvang zijn dat overdracht met toestemming van de individuele verzekerden op ernstige bezwaren stuit. Wel zullen de oprichting van een nieuwe onderlinge waarborgmaatschappij en de te volgen overdrachtsprocedure enige tijd vorderen, terwijl de betrokken verzekeraars voorts hebben bepleit het tijdstip van overdracht te doen samenvallen met de aanvang van een boek(kalender)jaar. Een en ander rechtvaardigt naar het oordeel van de ondergetekenden de opnemings in het onderhavige artikel van de voorgestelde overgangsbepaling.

Artikel 96

De voorgestelde wijziging beperkt zich tot een redactionele vereenvoudiging.

Artikel 101

Voor de wijzigingen voorgesteld in de onderdelen a, c en d zij verwezen naar de toelichting bij de artikelen 26 en 27. De bij onderdeel a voorgestelde verwijzing naar artikel 26 van de Wet toezicht schadeverzekeringsbedrijf brengt mee dat onderlinge waarborgmaatschappijen die krachtens artikel 6 zullen worden vrijgesteld van de verplichting staten in te dienen, op grond van artikel 396 van Boek 2 BW een vereenvoudigde jaarrekening kunnen opmaken. Opgemerkt zij nog dat in de eerste nota van wijziging in onderdeel b, abusievelijk is voorgesteld het vierde lid van artikel 399 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek te doen vervallen. De wijziging die thans in dit onderdeel wordt voorgesteld, vloeit voort uit de omstandigheid dat het begrip «onderneming» in de Wet op het schadeverzekeringsbedrijf, in het onderhavige wetsvoorstel is vervangen door het begrip «verzekeraar».

Artikel 110

Verwezen zij naar de toelichting op de voorgestelde wijzigingen in artikel 80, vijfde en zesde lid.

De Minister van Financiën,
H. O. C. R. Ruding

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes